

Regeringskansliet, Finansdepartementet

Yttrande

Datum: 2019-08-21
Er referens: Fi2018/03478/SFÖ
Diarienum: SSM2019-5522
Dokumentnr: SSM2019-5522-3
Handläggare: Johan Friberg
Telefon: 08-799 41 01

Betänkande av Analys- och utvärderingsutredningen SOU 2018:79

Regeringen har i remiss den 31 maj 2019 givit Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet Analyser och utvärderingar för effektiv styrning (SOU 2018:79).

Sammanfattning

- SSM anser i likhet med utredningen att analyser och utvärderingar bidrar till ökad kunskap och till att förbättra verksamheter på flera nivåer i staten.
- SSM stödjer uppfattningen att analys- och utvärderingsresurser bör organiseras i myndighetsform.
- SSM anser i likhet med utredningen att det inte är en framkomlig väg att fortsätta att skapa en ny analys- och utvärderingsmyndighet för varje sektor som bedöms ha ett behov av en sådan resurs.
- SSM är positiv till utredningens ställningstagande att analys- och utvärderingsresurser bör samlas i färre myndigheter med uppdrag som täcker flera sektorer. SSM bedömer att detta skulle bidra till att minska fragmenteringen i staten och att det skulle förbättra förutsättningarna för att regeringen ska få tillgång till analyser och utvärderingar av hög kvalitet.
- SSM befarar att utredningen underskattar kostnaderna för att inrätta de nya myndigheterna. Inrättande och avveckling av myndigheter kan innebära betydande kostnader. SSM grundar denna bedömning på de erfarenheter som myndigheten har fått i samband med att omlokalisera verksamhet till annan ort.

Kapitelvisa synpunkter

Kapitel 2. Analyser och utvärderingar allt viktigare i regeringens styrning

Utredningen pekar på behovet av att analysera och följa upp helheter och system. Detta för att hantera fragmenteringen i statsförvaltningen. SSM anser i likhet med utredningen att det är viktigt att följa upp helheter och system.

Kapitel 4. Regeringens behov av oberoende analyser och utvärderingar

SSM bedömer att utredningens iakttagelser om behov av analyser och utvärderingar som stöd för regeringen att utföra sina uppgifter att styra, säkerställa effektivitet och redovisa resultat till riksdagen är rimliga. Vi har inte heller något att erinra mot utredningens iakttagelse att regeringen har nytta av oberoende analys- och utvärderingsresurser som

kontinuerligt bygger upp erfarenheter och kunskap om politikens genomförande i olika sektorer.

Kapitel 5. Inom vilka områden behövs oberoende analys- och utvärderingsresurser?

I kapitlet beskriver utredningen att det finns särskild grund för analys- och utvärderingsresurser inom områden

- där staten har omfattande utgifter,
- där det finns en dominerande myndighet eller stark profession som genomför politiken,
- som är komplexa

SSM anser att dessa kriterier är relevanta för att bedöma om det finns behov av särskilda analys- och utvärderingsresurser.

Utredningen pekar också ut Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap som ett av tre områden där det finns behov av analys- och utvärderingsresurser. Området omfattar det militära försvaret, samhällets krisberedskap samt strålsäkerhet och elsäkerhet. Huvuddelen av SSM:s verksamhet skulle komma att ingå i området. Vi finner utredningens slutsatser riktiga och har inget att invända.

Kapitel 6. Analys och ställningstagande

SSM stödjer utredningens slutsats att analyser och utvärderingar som görs för att löpande förbättra och utveckla operativa verksamheter har bättre förutsättningar att få genomslag och komma till användning om de görs nära verksamheterna. Denna typ av utvärderings- och analysverksamhet behövs eftersom att myndigheter med genomförandansvar fortlöpande ska utveckla sina verksamheter och redovisa resultat till regeringen. Vi anser i likhet med utredningen att denna utvärderingsverksamhet bör finnas kvar på genomförande-myndigheterna.

I likhet med utredningen anser SSM att analys- och utvärderingsmyndigheterna bör vara avgränsade till regeringens behov och användas till att förse regeringen med information om helheten och om utvecklingen inom sina verksamhetsområden. SSM är också positiv till utredningens ställningstagande att samla sina analys- och utvärderingsresurser i färre myndigheter med uppdrag att täcka flera sektorer.

Utredningen ser tre teman som sakområdes- och metodmässigt ligger nära varandra: arbetsmarknad och välfärd, tillväxt och samhällsbyggnad samt trygghet och säkerhet. I likhet med utredningen anser SSM att dessa teman kan utgöra en grund för analys- och utvärderingsmyndigheter.

Kapitel 7. Förslag

I kapitel 7 föreslår utredningen bl.a. att

- regeringen bör fatta ett principbeslut om att större reformer och investeringar ska utvärderas,
- analys- och utvärderingsmyndigheterna ska ha i uppdrag att vart fjärde år redovisa en samlad bedömning av utvecklingen inom de verksamhetsområden som myndigheten verkar inom.

SSM har i huvudsak inget att erinra mot ovanstående förslag. Myndigheten är dock tveksam till modellen att "låsa fast" att en samlad bedömning av utvecklingen inom ett verksamhetsområde ska göras vart fjärde år. SSM:s uppfattning är att en sådan bedömning

kan behöva göras både oftare och med längre tidsintervaller. Detta beroende på omvärldsutvecklingen.

Kapitel. 8 Konsekvenser

Utredningen anser inte att förslaget innebär några större kostnadsökningar eller kostnadsminskningar över tid för regeringens samlade analys- och utvärderingsresurser. Analys- och utvärderingsverksamheten innebär kostnader oavsett om de bedrivs av genomförande-myndigheter eller av fristående analys- och utvärderingsmyndigheter. SSM befarar dock att utredningen underskattar kostnaderna för att inrätta de nya myndigheterna. Inrättande och avveckling av myndigheter kan innebära betydande kostnader. SSM grundar denna bedömning på de erfarenheter som myndigheten har fått i samband med att omlokalisera verksamhet till annan ort.

Utredningen menar att myndigheten för trygghets- och säkerhetsanalys ska tillföras resurser motsvarande 50 årsarbetskrafter från Försvarmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). SSM menar att det även på FOI kan finnas personal och resurser som kan vara lämpliga att överföra till den nya myndigheten. SSM kan inte heller utläsa ur underlaget hur utredningen har kommit fram till just 50 årsarbetskrafter. Det kan ju vara så att denna personal även arbetar med utvärderingar som görs för att löpande förbättra och utveckla operativa verksamheter. Är så fallet är de inte lämpliga att överföra till den nya myndigheten.

I detta ärende har generaldirektören Nina Cromnier beslutat. Avdelningschefen Johan Friberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningscheferna Erik Henriksson, Anneli Hällgren, Johan Anderberg och Michael Knochenhauer, enhetschefen Pernilla Sandgren samt chefsjuristen Ulf Yngvesson deltagit.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Nina Cromnier

Johan Friberg